

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ  
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

МИРЗО УЛУҒБЕК НОМИДАГИ  
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ



Рўйхатга олинди: № БД-5120300-2.01  
2020 йил 29 август

**АРХЕОЛОГИЯ ВА ЭТНОЛОГИЯ  
ФАН ДАСТУРИ**

Билим соҳаси: 100000 – Гуманитар соҳа  
Таълим соҳаси: 120000 – Гуманитар фанлар  
Таълим йўналиши: 5120300 – Тарих (мамлакатлар ва йўналишлар бўйича)

Тошкент – 2020

<b>Фан/модуль коди</b> AVEB108	<b>Ўқув йили</b> 2020-2021	<b>Семестр</b> 1,2	<b>ECTS - Кредитлар</b> 8		
<b>Фан/модуль тури</b> Мажбурий		<b>Таълим тили</b> Ўзбек/рус		<b>Хафтадаги дарс соатлари</b> 4-4	
<b>1.</b>	<b>Фаннинг номи</b>	<b>Аудитория машғулотлари (соат)</b>	<b>Мустақил таълим (соат)</b>	<b>Жами юклама (соат)</b>	
	<b>Археология ва этнология</b>	120	120	240	
<b>2.</b>	<p><b>I. Фаннинг мазмуни</b></p> <p>Фанни ўқитишидан мақсад – Талабаларга қадимги ва ўрта асрлар даври умумий хусусиятлари, археологик ёдгорликлари ва уларнинг ўрганилиш муаммолари, шунингдек, Дунё халқларининг моддий ва маънавий маданияти, турар жойлари, анъанавий турмуш тарзи ва диний эътиқодларига доир билимларни Ватанимизнинг қадимги даври тарихи ва маданиятини ёритишида археологик ёдгорликларининг ўрни ҳамда аҳамиятини ўргатишдан иборат.</p> <p>Фаннинг вазифаси - Илк урбанизациянинг шаклланиши, қадимги давр локал маданиятлари ва уларнинг хусусият, қадимги ва ўрта асрлар даври урбанизация тараққиёти, хўжалик, ишлаб чиқариш, дунё халқларининг антропологик ва лингвистик классификацияси, этногенези ва этник тарихи масалалари, хўжалик-маданий типлар, этно-маданий жараёнлар юзасидан эга бўлиш.моддий ва маънавий маданият хусусиятларини ўрганади.</p> <p><b>II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)</b></p> <p><b>II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:</b></p> <p><b>1-мавзу: Археология фанига кириш</b></p> <p>Археология фан сифатида. Археология фаннинг предмети, мақсади ва вазифалари Археологиянинг тарих фани соҳасида тутган ўрни. Археологик манбалар. Маддий манбалар. Ёзма манбаларнинг қадимги ва ўрта асрлар тарихини ўрганишдаги ўрни. Манбаларнинг маданий-тарихий жараёнларни ўрганишдаги аҳамияти. Археология фанининг ёрдамчи тармоқлари. Археологик тадқиқот усуллари. Маданий қатлам.Ўзбекистон Республикасининг “Археология мероси обьектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш” тўғрисидаги қонунининг аҳамияти. Археологияда даврлаштириш усуллари. Нисбий ва чексиз даврлаштириш. Археологиянинг фан сифатида шаклланиш ва ривожланиш. Ўрта Осиёда археологик тадқиқот ишлари тарихи.</p>				

## **2-мавзу: Тош асри археологияси**

Палеолит даври ва унинг босқичлари. Палеолит даври табиий иқлим шароитлари. Олдувай босқичи. Шарқий Африканинг олдувай босқичи ёдгорликлари. Ашел даври. Евросиё ҳудудига ибтидоий одамларнинг тарқалиши. Асосий археологик ёдгорликлар. Ўрта палеолит даври хусусиятлари. Ўрта палеолит даври ёдгорликлари. Сўнгги палеолит. Инсониятнинг Америка минтақасига тарқалиши. Гоявий қарашлар. Сунъий тураг жойларнинг пайдо бўлиши.

Мезолит даври тавсифи. Табиий иқлим ўзгаришлари ва экология. Ёввойи ҳайвонларни хонакилаштиришнинг бошланиши. Ихтисослашган ўзлаштирувчи хўжалик шакллари. Моддий маданият. Микролитлар. Олд Осиё мезолит даврида. Ўрта Осиёнинг мезолит даври маданиятлари. Хўжалик ва моддий маданият. Тасвирий санъат.

Неолит даври тавсифи. Неолит инқилоби. Евросиёнинг жанубий вилоятларида ишлаб чиқарувчи хўжалик шаклларининг вужудга келиши. Яқин Шарқда илк дехқончиликнинг пайдо бўлиши. Ўрта Осиёда ишлаб чиқарувчи хўжалик шаклининг пайдо бўлиши Жебел ва Жойтун маданиятлари. Илк дехқончилик манзилгоҳлари ва қурилиш. Ўрта Осиёнинг неолит даври ўзлаштирувчи хўжалик шаклидаги маданиятлари. Моддий маданият ва хўжалик. Неолит даври ижтимоий муносабатлари.

## **3-мавзу: Палеометалл даври археологияси**

Энеолит даври. Металлургия ишлаб чиқариши жамият тараққиётида туб бурилишнинг муҳим омил сифатида. Суформа дехқончилик ва унинг илк цивилизация шаклланишидаги аҳамияти. Ихтисослашган ишлаб чиқаришнинг шаклланиши. Ўрта Осиёнинг энеолит даври маданиятлари (Анов-Номозгоҳ, Саразм). Манзилгоҳлар, қурилиш ва меъморчилик. Ҳунармандчилик тараққиёти (кулолчилик ва металл). Тасвирий санъат. Ижтимоий муносабатлар. Диний қарашлар.

Бронза даври тавсифи. Евросиёнинг бронза даври маданий-тарихий жараёнлари. Евросиё ҳудудида маданий тараққиётнинг нотекислиги. Евросиёнинг бронза даври металлургия ишлаб чиқариш марказлари ва уларнинг цивилизация ўчоқлари тараққиётига таъсири. Олд Осиёнинг бронза даври маданий-тарихий жараёнлари. Ўрта Осиёнинг бронза даври маданий тараққиёти. Бронза даври илк шаҳар (Олтиндепа, Гонур, Жарқўтон, Саразм Дашли) марказлари. Ихтисослашган ҳунармандчилик. Моддий маданият. Ўрта Осиёнинг дашт ҳудудлари бронза даври маданиятлари. Ҳиндистон бронза даври Хараппа маданияти. Древнеямний ва Афанаев маданиятлари. Хўжалик хусусиятлари. Моддий маданияти. Ижтимоий ва гоявий қарашлари. Бронза даври Сруб ва Андроново маданиятлари. Бронза даврида Уралбўйи ҳудудларида цивилизациянинг шаклланиши. Аркаим манзилгоҳи ва Синташта мозори. Хўжалик ва моддий маданият

#### **4-мавзу:Қадимги давр археологияси**

Темир даври хусусиятлари. Илк темир даври маданий-тарихий жараёнлари. Ўрта Осиёнинг илк темир даври (Яз I-III) археология мажмуаси. Ўрта Осиёнинг илк темир даври тарихий-маданий вилоятлари. Илк темир даври манзилгоҳлари. Кўхна шаҳарлар. Илк темир даври хўжалиги ва моддий маданияти. Ўрта Осиё чорвадор қабилалари маданияти ва хўжалик хусусиятлари.

Антик даври ижтимоий-иктисодий муносабатлари. Ўрта Осиёнинг антик маданий-тарихий вилоятлар ва уларнинг асосий археология ёдгорликлари. Антик даври йирик шаҳар марказлари. Антик даврида қурилиш ва меъморчилик. Хўжалик. Ихтисослашган ишлаб чиқариш (кулолчилик, металлургия ишлаб чиқариши, тўқимачилик, заргарлик). Тасвирий санъат (ҳайкалтарошлиқ, ҳайкалчалар ва ранг-тасвир). Торевтика. Антик даври маданиятини ўрганишнинг аҳамияти. Ўрта Осиёнинг антик даври чорвадор қабилалари маданияти. Оролбўйи худудида Чирикработ ва Бабушмулла маданиятлари. Хўжалик ва моддий маданият.

#### **5-мавзу:Ўрта асрлар даври археологияси**

Илк ўрта асрлар даври ижтимоий-иктисодий муносабатлари. Ер эгалиги муносабатларининг қарор топиши. Ўрта Осиё илк ўрта асрлар даврида. Ўрта Осиёда сиёсий тарқоқлик. Кичик давлатларнинг вужудга келиши. Тарихий-маданий вилоятлар умумий тавсифи. Асосий археология ёдгорликлари. Йирик шаҳарлар, дехқончилик қишлоқлари ва бошқа аҳоли манзилгоҳлари. Қурилиш ва меъморчилик. Ҳунармандчилик турлари (кулолчилик, металларга ишлов бериш, тўқимачилик, заргарлик). Ҳайкалтарошлиқ, ҳайкалчалар ва ранг-тасвир санъати. Ўрта Осиёнинг Араб халифалиги таркибиға киритилиши. Ислом дини мағкурасига хос маданиятнинг шаклланиб бориши. Ўрта Осиё ривожланган ва сўнгти ўрта асрлар даврида. Ривожланган ва сўнгги ўрта асрлар меъморчилиги ва моддий маданияти хусусиятлари. Қадимги ва ўрта асрлар даври тарихини ўрганишда археология фанининг аҳамияти.

#### **6-мавзу:Этнологияга кириш ва тарихи.**

Этнология фани предмети. Фандаги маҳсус атамалар. Этносларнинг тузилиши. Моддий ва маънавий маданият. Этносларнинг тарихий турлари. Этногенез ва этник тарих муаммолари. Этник жараёнлар ва унинг турлари.

Этнологиянинг мустақил фан сифатида XIX аср ўрталарида шаклланиши. Унинг вужудга келиши жамиятдаги ижтимоий-тарихий вазият эҳтиёжларига асосланиши ҳақида. Этнологиянинг эволюцион йўналиши, Л.Г.Морган, Э.Тайлор., Н.Н. Миклухо Маклай. Диффузионизм мактаби: Гребнер ва бошқалар. Функционал йўналиш.

Р.Малиновский, А.Р.Радклиф-Браун ва ҳоказолар. Этнологияга оид манбалар ва фаннинг тадқиқот услублари. Манбаларнинг турлари. Этнологик тадқиқотлар. Анъанавий дала экспедициялари. Савол-жавоб варақалари орқали этносоциологик тадқиқотлар ўтказиш усуллари.

### **7-мавзу:Дунё халқлари классификаяси**

Географик классификация. Тарихий-этнологик вилоятлар. Дунё халқларининг антропологик таркиби. «Ирқлар», «ирқий типлар». Йирик ирқлар ва уларнинг хусусиятлари. Кичик ирқлар.

Тил классификаяси. Морфологик ва гнесологик. Тил оиласарининг генетик алоқалари. Этнос ва тил муносабатлари.Мустақил тиллар ҳақида.

Дин этнос маданиятининг муҳим омили сифатида. Дунё динлари: ислом, христианлик, буддизм. Давлат динлари. Уруғ-қабилачиликка оид диний тасаввурлар. Хўжалик маданий типлар. Хўжалик-маданий типларнинг (ҲМТ) асосий белгилари. Ўзлаштириш ва ишлаб чиқариш хўжалик-маданий типлари.

### **8-мавзу:Дунё халқларининг этнологик тавсифи. Австралия ва Океания халқлари**

Австралия ва Океания аҳолисининг этногенези ва этник тарихи асосий босқичлари. Австралия ва Таэманияликларнинг келиб чиқиши. Полинезияликларнинг шаклланишига оид ғоялар. В.Гумбольд, Те Ранги Хироалар ғояси. Тур Хайердалнинг полинезияликларни Америка аҳолиси билан алоқадор эканлиги ҳақидаги ғояси. Европаликларнинг Австралия ва Океанияга кириши. Янги Гвинея папуаслари. Лингвистик ва антропологик хусусиятлари. Меланезия халқлари. Хўжалиги, моддий ва маданиятларидаги ўзига хосликлар.

Полинезия халқлари. Ирқий хусусиятлари, тиллари. Аҳолининг анъанавий хўжаликлари. Моддий маданиятлари. Диний тасаввурлар. Микронезия халқлари этнологияси. Ижтимоий тузумлари. Анъанавий динлари.

### **9-мавзу:Осиё халқлари аҳолиси**

Осиё қитъаси халқларига оид умумий маълумотлар. Ғарбий (Олд), Жанубий ва Жанубий – Шарқий, Марказий ва Шарқий Осиё халқларининг этногенези ва этник тарихи. Замонавий аҳолисининг этник таркиби. Лингвистик ва антропологик классификациясидаги хусусиятлар. Олд Осиё дехқончилик ва чорвачилик ватани сифатида. Хўжалик тараққиёти. Асосий хўжалик маданий типлари. Аҳолининг уй-жойлари, кийим-кечаклари, таомлари.

Осиё халқларининг маънавий маданиятлари. Халқ оғзаки ижоди. Аҳолининг оиласавий турмуши ва ижтимоий, диний муносабатлари.

### **10-мавзу:Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари**

Ўрта Осиё халқларининг этногенези ва этник тарихи. Ирқий ҳамда тиллардаги умумийлик ва ўзига хосликлар. Аҳолининг

анъанавий хўжаликлари. Хўжалик маданий типлар ва этник чегаралар номутоносиблиги. Дехқончиликнинг вужудга келиши, тараққиёти. Моддий маданияти. Уй-жойларнинг аҳоли хўжалиги билан боғлиқлиги. Аньанавий кийимлари. Хунармандчилик. Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг таомларидаги хусусиятлари. Ижтимоий ташкилотлари. Маҳаллачилик анъаналари. Халқ оғзаки ижоди. «Алпомиш», «Манас», «Кер-Огли». Ислом ва унинг аҳоли маънавий маданиятига таъсири.

### **11-мавзу:Африка халқлари**

Африканинг географик ҳолати. Қитъанинг антропогенез худуд эканлиги ҳақида. Ирқий классификация. Катта ирқлар. Кичик ирқий типлар. Бушмен . Пигмей, Койсан, Хабашлар, Мальгашлар.

Лингвистик классификация. Асосий тил оиласлари. Африка аҳолисининг замонавий ҳолати. Ал Фарғоний, Муҳаммад Хоразмийлар асарларида Африка халқларига оид маълумотлар. Этник тарихи. Палеолитга оид топилмалар. Неолит. Ишлаб чиқариш хўжалигининг шаклланиши ва кейинги тараққиёти. Дастребаки давлатлар, Гана, Мали, Сонгаи, Аксум ва бошқалар.

Африканинг овчи ва теримчи қабилалари. Готтентот, бушменлар, пигмейлар. Қитъанинг чорвачилик аҳолиси. Номадизм. Дехқончилик. Мотига ва омоч дехқончилиги. Африкаликларнинг уй-жойлари, уларга хўжалик фаолиятининг таъсири. Идишлар, таомлар. Аҳолининг анъанавий кийимлари.

Ижтимоий хаёт. Фарзанд туғилиши, исм қўйиш билан боғлиқ удумлар. Тўй ва тўй маросимлари. Халқ оғзаки ижоди. Татиуровка

Диний тасаввурлар. Фетишизм, Анимизм, Тотемизм. Дунё динларининг тарқалиши. Христианлик, Ислом динлари. Жайнизм.

### **12-мавзу:Америка халқлари**

Этник тарихи. Ирқий хусусиятлари. Шимолий Америка халқлари. Европаликлар истилоси, туб аҳолисининг лингвистик классификацияси. Америка аҳолисининг хўжалик маданий типлари. Арктика овчилари ва балиқчилари. Тлинкитлар, ирокез ва алгонкинлар хўжалиги. Ҳиндуларнинг моддий маданиятлари. Дин ва диний тасаввурлар. Американинг замонавий аҳолиси. Марказий ва Жанубий Америка халқлари. Тиллари. Хўжалик -маданий типлар. Дехқончилик, овчилик. Илм-фан. Динлари. Қишлоқ жамоалари-айлъюлар.

### **13-мавзу:Европа халқлари**

Этимологик маъноси. Европа халқларининг этник тарихи ва шаклланиши. Тил классификацияси. Ҳинд-Европа, Олтой, Урал тил оиласлари. Антропологик таркиби. Кичик ирқлар.

Европа аҳолисининг хўжалиги ва моддий маданияти. Уй-жойларидаги ўзига хослик. Аньанавий кийимлари. Ижтимоий турмуши ва маънавий маданиятлари. Халқ оғзаки ижоди. Достонлар. Эртаклар.

- III. Семинар машғулотларини бўйича кўрсатма ва тавсиялар**
- Семинар машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:
1. Археология фанини ўрганишнинг аҳамияти.
  2. Тош асри хўжалиги ва моддий маданияти.
  3. Палеометалл тарихий-маданий жараёнлари.
  4. Бронза даври маданий-тарихий жараёнлари.
  5. Қадимги давр ижтимоий-иктисодий ва маданий тараққиёти.
  6. Ўрта Осиёning ўрта асрлар хўжалиги ва моддий маданияти.
  7. Этнологияга оид маҳсус атамалар ва фаннинг тадқиқот услублари.
  8. Классификациялар ва уларнинг турлари.
  9. Осиё халқлари этнологияси.
  10. Австралия ва Океания халқлари.
  11. Меланезия ва Янги Гвинея халқлари.
  12. Фарбий Осиё халқларининг моддий ва маънавий маданияти
  13. Жанубий Осиё халқлари.
  14. Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари.
  15. Африка халқлари.
  16. Шимолий Африка халқларининг моддий ва маънавий маданияти.
  17. Ғарбий Африка халқларининг моддий ва маънавий маданияти.
  18. Марказий ва Жанубий Африка халқлари.
  19. Америка халқлари.

семинар машғулотлар мультимедиа қурулмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гурӯхга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерфактив усуллар ёрдамида ўтилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилиши мақсадга мувофиқ.

#### **IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар**

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Палеолит даври археологик хўжалиги ва моддий маданияти
2. Мезолит-неолит даври локал маданиятлари
3. Палеометалл даври тарихий-маданий жараёнлари
4. Ўрта Осиёning қадимги даври тарихий-маданий жараёнлари
5. Ўрта Осиёning ўрта асрлар хўжалиги ва моддий маданияти
6. Этнология фани тарихи.
7. Олд Осиё халқлари хўжалиги ва маданияти.
8. Марказий Африка халқлари маънавий маданияти.
9. Шимолий Америка халқлари моддий маданияти.
10. Кавказ халқлари хўжалиги ва маданияти.

Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.

- 3. V Фан ўқитилишининг натижалари (шаклланадиган компетенциялар)**  
Фанни ўзлаштириш натижасида талаба:

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Археология ва этнология фанининг мақсад ва вазифалари, моддий ва маънавий маданият, хўжалик хусусиятлар, этно-маданий жараёнлар, ғоявий қарашлар масалалари ва уларнинг тараққиёт босқичлари, улардан илмий мақсадларда фойдаланишни <b>билиши</b> керак;</li> <li>• Талаба тарихий маълумотларни илмийлик, тарихийлик, холислик асосида ўрганиш. Музей ашёлари ва интернет маълумотларни, археологик ва этнологик манбаларни мустақил тадқиқ қилиш, ўрганиш <b>қўникмаларига эга бўлиши</b> керак;</li> <li>• Музей экспонатлари, археологик ва этнологик манбалар тавсифлари, илмий тадқиқот институтлари фондлари материалларидан фойдаланиш <b>малакаларига эга бўлиши</b> керак.</li> </ul>
4.	<p><b>VII. Таълим технологиялари ва методлари:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• маъruzалар;</li> <li>• семинарлар (мантиқий фиклаш, тезкор савол-жавоблар);</li> <li>• гурухларда ишлаш;</li> <li>• тақдимотларни қилиш;</li> </ul>
5.	<p><b>VIII. Кредитларни олиш учун талаблар:</b></p> <p>Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, тахлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил муроҷа мушоҳада юритиш ва жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.</p>
6.	<p><b>Асосий адабиётлар</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Эгамбердиева Н.А. Археология. Ўқув қўлланма. Тошкент. 2011.</li> <li>2. Кабиров Ж., Сагдуллаев А. Ўрта Осиё археологияси. Тошкент. «Ўқитувчи» 1990.</li> <li>3. Ибрагимов Р.З Археология (ўқув қўлланма) университет. 2019</li> <li>4. Салимов Т.У. Жаҳон этнологияси асослари (ўқув қўлланма) VNESHINVESTPROM. 2019</li> <li>5. Жабборов И. М. «Жаҳон халқлари этнологияси асослари» Т. Ўқитувчи 2008.</li> <li>6. Жабборов И. М.-«Ўзбек халқи этнографияси» Т.«Ўқитувчи» 1994.</li> </ol> <p><b>Қўшимча адабиётлар</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>7. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1. –Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.</li> <li>8. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.</li> <li>9. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.</li> <li>10. Авдусин Д.А. Основы археологии М., «Высшая школа» 1989</li> </ol>

	<p>11.Аннаев Т., Шайдуллаев Ш. Сурхондарё тарихидан лавхалар. Т., 1997.</p> <p>12.Археология Зарубежной Азии. М., «Высшая школа» 1986</p> <p>13.Археология Средней Азии. Под. ред. С.Б. Лунина. Т., 1986.</p> <p>14.Брей У., Трамп Д. Археологический словарь М., «Прогресс» 1990</p> <p>15.Древнейшие государства Кавказа и Средней Азии. М. «Высшая школа» 1985</p> <p>16.Ламберг-Карловски К, Саблов Дж. Древние цивилизации. Ближний Восток и Мезоамерика. М., «Наука» 1992.</p> <p>17.Лунина С.Б. Археология Средней Азии. Учебное пособие. Ташкент. 1986.</p> <p>18.Мартынов А.И. Археология. М., «Высшая школа» 2006.</p> <p>19.Массон В.М. Первый цивилизация М., «Высшая школа» 1985.</p> <p>20.Сетон Ллойд. Археология Месопотамии М., «Наука» 1984.</p> <p>21.Жабборов И. М. «Жаҳон ҳалқлари этнографияси» Т. Ўқитувчи 1987.</p> <p>22.Этнология. Учебник. Под.ред.Г.Е.Маркова и В.В.Пименова М.1994.</p> <p>23.Этнография Учебник. Под.ред. Ю.В. Бромлея и Г.Е.Маркова М.1982.</p> <p>24.Леви-Стросс К. Структурная антропология. М.1983.</p> <p>25.Чебоксаров Н.Н. Чебоксарова Н.А. Народы рассы, культуры. М.1984.</p> <p>26.Морган Л.Г. Лига ходенасауни или ирокезов М.1983.</p> <p>27.Аверкиева Ю.П. Индейцы Северной Америки. М.1974.</p> <p>28.Фрэзер Д. Золотая ветвь М. 1989.</p> <p>29.Аверкиева Ю.П. Индейцы Северной Америки. М.1974</p> <p>30.Токарев С.А. Основы этнографии. М. 1986.</p> <p>31.Народы Африки. Под.ред.Э.Г. Львовой М. 1986.</p> <p>32.Народы Средней Азии и Казахстана. Под.ред. С.П. Толстова. М.1962-1963.</p> <p>33.Народы Мира. Серия. М. 1954- 1966.</p> <p style="text-align: center;"><b>Ахборот манбаалари</b></p> <p>34.<a href="http://www.history.ru">www.history.ru</a></p> <p>35.<a href="http://www.natura.com">www.natura.com</a></p> <p>36.<a href="http://www.archaelogy.ru">www.archaelogy.ru</a></p>
7.	<p>Фан дастури Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 2020 йил 29 августдаги 4-сонли баённомаси билан маъқулланган.</p> <p>Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2020 йил 29 августдаги 452 - сонли буйруғи билан маъқулланган фан дастурларини таянч олий таълим муассасаси томонидан тасдиқлашга розилик берилган.</p>

8.	<p><b>Фан/модуль учун маъсулар:</b></p> <p>Парманов Ш.Э – ЎзМУ Тарих факулътети Археология кафедраси ўқитувчиси.</p> <p>Аннаев Ж.Т- ЎзМУ Тарих факулътети Археология кафедраси ўқитувчиси.</p> <p>Т.Ў. Салимов – ЎзМУ Тарих факулътети Археология кафедраси профессори,</p> <p>Нарзиев Н.Н - ЎзМУ Тарих факулътети Археология кафедраси ўқитувчиси.</p>
9.	<p><b>Тақризчилар:</b></p> <p>Халиқова Р.Э Ислом Каримов номидаги ТДТУ Ўзбекистон тарихи кафедраси мудири т.ф.д</p> <p>Мавлонов Ў.М -ТИМИ, “Ижтимоий фанлар” кафедраси профессори, т.ф.д.</p>



